

Katedra za psihologijo dela in organizacije

**IZBRANI VPRAŠALNIKI
ZA UPORABO NA PODROČJU
PSIHOLOGIJE DELA IN ORGANIZACIJE**

Karierno svetovanje

Avtorice: Maruška Cerkenik in Karin Demšar

Mentorica: dr. Eva Boštjančič

Urednica: Maruška Ozimek

Študijsko leto: 2012/2013

1. Povzetek

Iz tradicionalnega pojmovanja kariere smo prešli na sodobno, kjer polna zaposlenost izgublja pomen, poklicne poti pa so neenakomerne, pretrgane in različno intenzivne. Razvoj kariere ne pomeni več zgolj premik navzgor, temveč tudi premik navzdol ali vstran. Pojmovanje kariere postaja vse bolj nevtralen okvir za odločitve posameznika v zvezi s poklicem, definicije kariere pa postajajo vedno bolj široke in kompleksne, saj se drastično spreminja tudi delovno okolje kot tako.

Najpomembnejša vprašalnika na področju kariernega svetovanja v Sloveniji sta: *Iskanje poklicne poti (SDS – R in E oblika)* in *Test poklicnih interesov za mladino – TPI*. Oba sta prevedena in standardizirana na slovenskem vzorcu ter dostopna na Centru za PDS, pri čemer je *TPI* dostopen tudi v elektronski obliki. Vprašalnika sta uporabna na širokem področju, najbolj pa za ugotavljanje poklicnega tipa oziroma interesov posameznika od 13. leta starosti dalje, in sicer v skupinski ali individualni izvedbi.

Ostali vprašalniki s področja kariernega svetovanja so: *Adolescent Decision Making Questionnaire (ADMQ)*, *Career Decision Making Questionnaire (CDDQ)*, *Career Decision Self-Efficacy Scale (CDSE)*, *Career Thoughts Inventory (CTI)*, *The Academic Motivation Scale (AMS)* in *Career Motivation Scale*.

Nadaljnje delo na področju kariernega svetovanja je nedvomno v prevajanju in standardizaciji v tujini že obstoječih vprašalnikov (npr. *Career Thoughts Inventory – CTI*). Na ta način bomo tudi v slovenskem prostoru imeli dovolj manevrskega prostora pri izbiranju najbolj primerne vprašalnika glede na kandidata, ki se kariernega svetovanja poslužuje in posledično bo tudi karierno svetovanje natančnejše in boljše. Ker se je pojmovanje kariere v zadnjem času drastično spremenilo je smotno stremeti tudi k čim novejšim merskim pripomočkom, ki imajo posodobljene končne kategorije in tako dajejo rezultate, skladne z novodobnim okoljem in novimi delovnimi mesti.

2. Kratka predstavitev področja

Pojem kariere se razvija v povezavi z vsakdanjo življenjsko prakso. Konrad (1996) definira delovno kariero kot sekvenco delovnih pozicij, ki jih opravlja posameznik v svoji zaposlitveni dobi. Poleg tega kariera po njegovo ni samo tehnični pojem, ki nam pomaga logično urejati množico del, temveč je perspektiva, s katere oseba celostno interpretira to, kar se dogaja z njo pri delu, in na katero se vežejo posameznikove aspiracije, vrednote, čustva in koncept samega sebe. Subjektivni pojem tako povezuje in osmišlja preteklost, sedanost in prihodnost. Poleg sekvence delovnih pozicij je za razumevanje kariere potrebno poznati tudi sekvence percepcij, stališč in vedenj (Hall, 1976, v: Konrad, 1996). Prepletanje med objektivnimi in subjektivnimi vidiki kariere je razvidno iz Driverjeve (1980, v: Konrad, 1996) klasifikacije karier. Za *stalno kariero* se človek odloča v mladosti in traja predvidoma celo življenje. Osnovni motiv je potreba po varnosti in redu. Problemi, ki se pojavljajo pri tem tipu kariere, so kritičnost začetne izbire in spremembe v tehnologiji, zaradi katerih lahko postane poklic zastarel. Za *prehodno kariero* so značilne pogoste spremembe dela in delovnih mest na približno istem nivoju zahtevnosti. Glavni motivi so potreba po pestrosti, neodvisnosti, bojazen pred sprejemanjem odgovornosti, problem pa je težava pri oblikovanju svoje poklicne identitete. Za *linearno kariero* se običajno odloča po opravljenem študiju, traja pa vse življenje. Osnovni motiv so potrebe po storilnosti in moči, problemi pa se pojavijo pri

prehodu na višja mesta. *Ciklična kariera* pa se nanaša na cikle 5–7 let, v kateri človek menja vsebino ali področje dela in začenja znova. Temeljni motivi so doseganje uspeha in osebna rast, problemi pa so odvisni od načina reakcije okolja na tovrstne spremembe posameznikovega dela. Ljudje, ki ubirajo različne vrste poklicnih poti, se razlikujejo v svojih osnovnih motivacijah in kognitivnih stilih (Konrad, 1996).

Kariera posameznika je pogojena z osebnostnimi značilnostmi, med katere spadajo tudi poklicni interesi. Le-te Holland (1985, v: Konrad, 1996) opredeljuje kot konceptualizacijo osebnosti v zvezi s poklicnim vedenjem. Teorija predpostavlja, da ljudje z določenimi osebnostnimi potezami iščejo okolje, v katerem bodo lahko izrazili svoje zmožnosti, stališča in vrednote. Na uspeh pri delu vplivajo zmožljivosti, ki opredeljujejo človekov potencial za izvajanje določenih aktivnosti, poleg tega pa so za razvijanje kariere pomembni tudi notranji dejavniki (motivacija, neodvisnost, aktivnost, odložitev takojšnjega zadovoljevanja potreb, abstraktne operacije) (Konrad, 1996).

Karierna identiteta zadeva vprašanje, kako pomembna je kariera za identiteto posameznika, kar vključuje delovno zavzetost, profesionalno usmerjenost, pripadnost organizaciji in željo po napredovanju. Karierni vpogled pa se nanaša na to, kako realistične percepcije ima posameznik o sebi in situaciji ter kako so te percepcije povezane s kariernimi cilji (Konrad, 1996).

Proces odločanja, s katerim se sooča posameznik ob različnih fazah svoje kariere, ni enostaven. Dinklage (1992, v: Konrad, 1996) opisuje naslednja obnašanja pri odločanju: *odlaganje* (posameznik noče razmišljati o problemu, izogiba se odločitvi, čaka na zadnji trenutek in mu zato ne preostane veliko izbire), *fatalistično odločanje* (odločitve se prepušča drugim, izbira se pot najmanjšega odpora), *konformistično odločanje* (prilagajanje mnenju drugih zaradi navezanosti ali pritiskov drugih), *paraliza pri odločanju* (močna anksioznost vpliva na občutek nezmožnosti odločanja, čuti pritiske, toda se boji posledic, lahko ima slabe izkušnje s preteklimi odločitvami), *intuitivno odločanje* (odločitve temeljijo na občutkih, ne na premisleku o tem, kaj je treba narediti, kar je pogosto posledica pomanjkanja ustreznih informacij za bolj pretehtano odločitev), *impulzivno odločanje* (posameznik ne pretehta resno alternativ, zaradi česar lahko nastopijo resni življenjski problemi), *agoniziranje* (kljub velikemu številu informacij o sebi in poklicih, ne moremo priti do končne odločitve, dolgo nimamo med izbirami), *načrtno odločanje* (planiranje, upoštevanje svojih čustev in spoznanj o svojih sposobnostih, interesih, vrednotah).

Na proces odločanja je mogoče vplivati z dvema oblikama intervencij. Prva je **informiranje**, s pomočjo katerega nudimo posamezniku pristop do informacij, ki jih potrebuje pri odločanju (npr. informacije o značilnostih poklicev, pogojih za poklicno izobraževanje, možnostih za zaposlitev, na drugi strani pa mu lahko posredujemo informacije o njegovih vrednotah, interesih in zmožnosti, ki jih ugotovimo z raznimi diagnostičnimi sredstvi). Obstajajo različne oblike informiranja: informacijski materiali, katalogi in podobna dokumentacija o poklicih, TV, video, računalniški programi, seminarji, delavnice ter poljudna literatura o problemih odločanja pri karieri. Pomemben vir informacij so tudi neformalni kanali, npr. vrstniki, učitelji, starši in znanci. Zveza med informiranostjo in odločanjem ni enostavna. Posameznik je različno dobro informiran o različnih vidikih odločitve, ker je različno eksponiran različnim informacijam ali pa selektivno išče informacije glede na svoje potrebe. Druga oblika interveniranja je **svetovanje**. Nekateri posamezniki imajo težave pri vodenju svoje kariere. Kljub temu da imajo formalno na razpolago vse informacije, takšnim pomagamo pri

elaboraciji spoznanj in čustev ter pri razvijanju ustreznih spretnosti za obvladovanje problema (Konrad, 1996).

Shein (1978, v: Brečko, 2006) opredeljuje osem različnih kariernih sider, ki se razvijajo v prvih letih poklicnih izkušenj, so razmeroma trdna značilnost človekove osebnosti in določajo vrsto dela, ki ga bo posameznik opravljal najboljše oziroma bo pri njem lahko izrabil vse svoje sposobnosti. Ta karierna sidra so: tehnično funkcionalno (posameznik je predan zlasti strokovnemu delu), menedžersko (izrazita nagnjenja do vodenja), sidro samostojnosti in neodvisnosti (samostojnost in neodvisnost pri delu), sidro varnosti in stabilnosti (da si posameznik zagotovi varnost zaposlitve), sidro podjetniške ustvarjalnosti (iskanje novih priložnosti kot izziv), sidro predanosti (predanost določeni vrednoti v poklicu), sidro izziva (posameznik pri delu išče nove in večje izzive) ter sidro življenjskega stila (želja po uravnovešenju delovnega in družinskega življenja). Karierna sidra torej ponazarjajo individualne razlike med posamezniki in so preizkušen inštrument za razvijanje in usmerjanje kariere zaposlenih. Močna stopnja povezanosti med kariernim sidrom in stopnjo vpliva na izbiro prvega poklica namreč priča, da posameznik dejavnike kariernega sidra oblikuje že preden vstopi v delovno okolje in si prvi poklic izbira na podlagi svojih vrednot ter informacij, ki so mu dostopne. Poleg tega Brečko (2006) trdi, da se enkrat izoblikovana karierna sidra ne spreminjajo več in predstavljajo relativno trajno notranjo strukturo posameznika.

Pojmovanje kariere se je v zadnjem času drastično spremenilo. Danes govorimo o *tradicionalnem in sodobnem pojmovanju kariere* (Žagar, 2012; v: Konrad, 1991a; po Brečko, 2006). Za tradicionalno pojmovanje kariere je pomembno, da je bila zagotovljena polna zaposlenost, stabilna in enosmerna poklicna pot. Za razvoj kariere je bil značilen premik navzgor, ta premik pa zadeva predvsem poklicno življenje ter se nanaša zgolj na nove in mlajše zaposlene. Pri sodobnem pojmovanju kariere pa polna zaposlenost kot taka izgublja pomen, prav tako so poklicne poti neenakomerne, pretrgane in različno intenzivne. Razvoj kariere ne pomeni več zgolj premik navzgor, temveč tudi premik navzdol ali vstran. Na razvoj kariere vplivajo družina in druge življenjske vloge, ki so sicer nepovezane z zaposlitvijo. Učenje in spremembe pa se pojavljajo v vseh obdobjih in stopnjah kariere in ne zgolj pri novih in mladih zaposlenih (Žagar, 2012).

Kariera postaja vse bolj **nevtralen okvir** za odločitve posameznika v zvezi s poklicem. To je tudi smiselno, saj se je odgovornost za upravljanje kariere prenesla z organizacije na posameznika (Žagar, 2012; v: Brečko, 2006). Definicije kariere postajajo torej vedno bolj široke in kompleksne, saj se drastično spreminja tudi delovno okolje kot tako (Žagar, 2012).

3. Merski pripomočki

Vprašalnik	Self Directed Search– SDS (1985) Holland, J. L.	
Slovenski prevod vprašalnika	Iskanje poklicne poti – SDS – R in E oblika (1993) Lapajne, Z., Niklanovič, S., Hruševlar-Bobek, B. in Boben, D.	
Opis	Vprašalnik je namenjen ugotavljanju poklicnega tipa posameznika (mladostnika/odraslega). Kaže poklicne in posredno izobraževalne interese oziroma omogoča načrtovanje kariere na podlagi Hollandove teorije kariere – RIASEC teorije. Primeren je od 13. leta starosti dalje. Uporablja se v šolah kot pomoč pri odločanju za nadaljevanje študija, službe za zaposlovanje, pri brezposelnih, kandidatih za zaposlitev, za formalno in funkcionalno izobraževanje, samozaposlovanje, v delovnih organizacijah pri prekvalifikacijah, dokvalifikacijah, načrtovanju razvoja kadrov, reševanju kadrovskih problemov, ugotavljanju razlogov za neustrezne zaposlitve itd.	
	Število postavk	228
	Lestvice	- Realistični tip – R (Realistic) - Raziskovalni tip – I (Investigative) - Umetniški tip – U (Artistic) - Socialni tip – S (Social) - Podjetniški tip – E (Enterprising) - Konvencionalni tip – C (Conventional)
	Ocenjevalna lestvica	
Aplikacija	Število udeležencev	Individualno ali skupinsko
	Čas izpolnjevanja	40 – 50 min
	Način vrednotenja	Posameznik uporablja test samostojno; sam ga ovrednoti in delno interpretira ter oceni sebe pri različnih sposobnostih. Pri tem uporablja Iskalo poklicev (2300 poklicev, urejenih po Hollandovi trimestni šifri). Pri e-vprašalnikih: takojšnja povratna informacija
	Potrebna stopnja usposobljenosti	Uporaba (izvedba, vrednotenje in razlaganje rezultatov) je zaradi strokovnih zahtev omejena na univerzitetne diplomirane psihologe (kategorija A: enostavno za uporabo).
Merske karakteristike	Norme	Da (centilne norme za slovenske dijake 2. letnika srednje šole; porazdelitev Hollandovega indeksa konsistentnosti, ki temelji na prvih dveh črkah skupnih šifer srednješolcev (ZDA in Slovenija) in študentov kolidža (ZDA); centilne norme indeksa tendence k pritrdilnim odgovorom za dijake 2. letnika srednje šole; centilne nore za lachanov indeks skladnosti (ZDA); centilne norme za lachanov indeks diferenciranosti (ZDA in Slovenija)
	Zanesljivost	- Interna konsistentnost, korelacije med sodimi in lihim postavkami, korelacije med alternativnima oblikama: 0,90 - Povečuje se s starostjo testirancev - Test-retest: $r =$ študenti in odrasli $>$ srednješolci

		- Korelacija med rang lestvico dosežkov od najvišjega do najnižjega pri obeh testiranjih: $r = 0,92-0,83$; mediana: 0,81 - Zanesljivost: $\alpha = 0,84-0,90$
	Veljavnost	- Konstruktna, sočasna, napovedna veljavnost: ustrezne (povprečne do visoke; ločene za dekleta in fante)
Dostopnost in cena	Založba: Center za psihodiagnostična sredstva (www.center-pds.si) Cena na komad: Vprašalnik – oblika R: 1,54 €, Vprašalnik – oblika E: 1,54 €, Iskalo poklicev – oblika R: 14,94 €, Iskalo poklicev – oblika E: 13,49 €, Abecedno iskalo poklicev – oblika R: 14,94 €, Abecedno iskalo poklicev – oblika E: 13,45 €, Knjižica Vi in vaša kariera – oblika E: 13,45 €, Knjižica Vi in vaša kariera – oblika R: 0,72 €, Knjižica Vi in vaš poklic – oblika E: 1,54 €, e-vprašalnik – oblika R (pri naročilu 1-9): 4,84 €, e-vprašalnik – oblika E (pri naročilu 10-99): 4,33 €, e-vprašalnik (pri naročilu 100-999): 3,94 € Cena priročnika za R in E obliko: 41,14 €	
Prednosti	- Široko področje uporabe - Širok starostni razpon (s pomočjo testatorja vprašalnik reševali že 13-letniki, sicer je spodnja starostna meja uporabe 15 let) - Časovna neomejenost - Samostojna uporaba - E-vprašalnik (enostavno, ekonomično, takojšnja povratna informacija testirancu in poročilo strokovnjaku) - Tudi enostavna oblika (E oblika) za odrasle z nižjo izobrazbo ali slabšo bralno sposobnostjo	
Pomanjkljivosti	- Slovenske norme le za dijake 2. letnika - Samostojna uporaba (možnost napak pri izvedbi, vrednotenju in delni interpretaciji) - Ocena svojih sposobnosti (lahko nenatančna ali napačna ocena)	
Posebnosti	- Zelo pogosta uporaba na različnih področjih - Dve obliki: oblika R (namenjena mladostnikom in odraslim z dobro sposobnostjo branja in razumevanja) in oblika E Vprašalnika z ustrežajočim Iskalom poklicev, Abecednim iskalom poklicev in knjižico Vi in vaš poklic (oblika E je namenjena predvsem za uporabo v zadnji triadi osnovne šole in odraslim/mlajšim odraslim z nižjo izobrazbo ali slabšo bralno sposobnostjo). - Preveden, standardiziran v slovenščini, od leta 2008 tudi internetno izpolnjevanje (izpolnjevalec takoj dobi povratno informacijo, strokovnjak pa podrobno poročilo o rezultatih)	

Vprašalnik	Berufs-Interessen-Test – BTI (1955) Irlle, M.	
Slovenski prevod vprašalnika	Test poklicnih interesov za mladino – TPI (1967) Bele-Potočnik, Ž. in Zajc, M.	
Opis	Test je namenjen ugotavljanju vrste in moči poklicnih interesov. Posameznik izbira med opravili različnih poklicev in s tem pokaže večji ali manjši interes za nekatera od devetih interesnih področij ter s tem za določene vrste poklicev. Uporablja se v procesu svetovanja mladostnikom (starejšim od 12 let), ko si izbirajo poklic – predvsem za učence, ki zaključujejo osnovno šolo. Primeren je tudi za odrasle.	
	Število postavk	162
	Lestvice (interesna področja)	- Manuelno delo - Umetna obrt - Tehniška merjenja - Prehrana - Kmetijstvo - Trgovina - Administracija - Kultura - Socialno delo
	Ocenjevalna lestvica	Testiranec vsakokrat izbira med štirimi opravili (vsako opravilo ima na izbiro štirikrat v različnih kombinacijah). S tem daje prednost opravi enega ali nekaj interesnih področij in pokaže močnejše zanimanje zanje.
Aplikacija	Število udeležencev	Individualno ali skupinsko
	Čas izpolnjevanja	20 – 80 min
	Način vrednotenja	S pomočjo šablone
	Potrebna stopnja usposobljenosti	Uporaba (izvedba, vrednotenje in razlaganje rezultatov) je zaradi strokovnih zahtev omejena na univerzitetne diplomirane psihologe (kategorija A: enostavno za uporabo).
Merske karakteristike	Norme	Da (ločene po spolu, kraju bivanja – mesto, vas, in po narodnosti za vsako bivšo jugoslovansko republiko posebej; za učence 8. razredov osnovne šole; vzorec: 10525 učenk in učencev 8. razreda osnovne šole v vseh šestih republikah bivše Jugoslavije; Slovenija: $N = 303$)
	Zanesljivost	- Test-retest (1 dan): koeficient rang korelacije s korekturo skupnega ranga $r = 0,77\text{--}0,88$ ($N = 307$ učencev 8. razredov v SR Hrvaški); $r = 0,85\text{--}0,95$ ($N = 27$ učenk 8. razreda) - Metoda analize homogenosti: $0,970\text{--}0,997$ ($N = 329$ učenk 8. razredov v Ljubljani) - Kuder-Richardsonova formula: $0,759\text{--}0,949$ ($N = 200$ učencev 8. razredov v Beogradu in 246 učencev 8. razredov v Skopju); $0,752\text{--}0,940$ ($N = 310$; Nemčija)
	Veljavnost	- Percentilni rangi: potrjeno, da obstajajo tipični poklicni interesi za določeno skupino ljudi, ki se razločno

		odklanjajo po vrsti in moči od rezultatov drugih skupin (zadovoljiva).
Dostopnost in cena	Založba: test je bil pri nas publiciran z dovoljenjem založbe dr. C. J. Hogrefe. Center za psihodiagnostična sredstva (www.center-pds.si) Cena na komad: Testni list – TPI: 0,99 €, Navodilo (karton) – TPI: 0,61 €, List s profilom – TPI: 0,08 €, Šablone (3) – TPI: 37,51 €. Cena priročnika – TPI: 13,31 €	
Prednosti	- Ekonomičen - Uporaba na različnih področjih (poklicne svetovalnice, šole, industrija, zdravstvo, socialno delo)	
Pomanjkljivosti	- Interesi se v puberteti še razvijajo in specificirajo, zato so pri mladih bolj nestabilni kot pri odraslih, zaradi česar lahko pri populaciji mladostnikov pride do izkrivljenih rezultatov.	
Posebnosti	- Pogosta uporaba (najprej le v poklicnih svetovalnicah, nato se je uporaba razširila v šole, industrijo, zdravstvo in socialno delo) - Da test lahko uporabimo v diagnostične namene, mora biti vključen v celoten proces svetovanja. - Je preveden in standardiziran v slovenščini.	

Vprašalnik	Adolescent Decision Making Questionnaire – ADMQ (2000) Tuinstra, J., Van Sonderen, F.L.P., Groothoff J.W., Van den Heuvel, W.J.A. in Post, D.	
Slovenski prevod vprašalnika	Vprašalnik odločanja za mladostnike (2005) Pečjak, S.	
Opis	Vprašalnik je samoocenjevalni merski inštrument, ki meri štiri stile odločanja v obdobju mladostništva.	
	Število postavk	22
	Lestvice	- Samozavestno odločanje (Self – confidence) – prilagojen stil odločanja - Izogibajoče odločanje (Avoidance) – neprilagojen stil odločanja - Panično odločanje (Panic) – neprilagojen stil odločanja - Impulzivno odločanje (Complacency) – neprilagojen stil odločanja
	Ocenjevalna lestvica	4- stopenjska lestvica (4 – vedno velja, 3 – pogosto velja, 2 – včasih velja, 1 – nikoli ne velja)
Aplikacija	Število udeležencev	Skupinsko
	Čas izpolnjevanja	
	Način vrednotenja	Po ključu v navodilih
	Potrebna stopnja usposobljenosti	
Merske karakteristike	Norme	
	Zanesljivost	-Vsi štirje stili odločanja skupaj pojasnjujejo 43,3% variance; od tega izogibajoči stil 19,5% - $\alpha = 0,72$, samozavestni 9,4% - $\alpha = 0,70$, panični stil 8,6% - $\alpha = 0,65$ in impulzivni stil 5,8% variance - $\alpha = 0,62$
	Veljavnost	-Diskriminativna veljavnost: za vse štiri lestvice so značilne statistično pomembne razlike med spoloma in nivojem izobrazbe mladostnikov. -Konvergentna veljavnost: najbolj korelirata stila izogibanje in panično odločanje ($r = 0,41^{**}$)
Dostopnost in cena		
Prednosti		
Pomanjkljivosti	- Manjkajoči teoretični koncepti - V prihodnosti bi jih bilo treba upoštevati in v vprašalnik dodati nove postavke.	
Posebnosti	- Je preveden v slovenščino.	

Vprašalnik	Career Decision Making Difficulties Questionnaire – CDDQ (2004) Gati, I., Osipov, S.H. in Krausz, M.	
Slovenski prevod vprašalnika	Vprašalnik težav pri poklicnem odločanju (2006) Pečjak, S. in Zagoričnik, M.	
Opis	Vprašalnik je namenjen ugotavljanju potencialnih težav in problemov pri poklicnem odločanju gimnazijcev/dijakov 4. letnika srednje šole. Prvi del vsebuje vprašanja o stopnji odločenosti za študij, stopnji zadovoljstva z odločitvijo, subjektivni oceni težav pri poklicnem odločanju in oceni pomembnosti odločitve. Trditve v drugem delu se nanašajo na težave, s katerimi se običajno srečujejo srednješolci (v 4. letniku) pri poklicnem odločanju (odločanju o nadaljnjem študiju).	
	Število postavk	34
	Lestvice	2. del: Pomanjkanje pripravljenosti (Lack of readiness): - Pomanjkanje motivacije (lack of motivation to engage in in the career decision-making process), - Splošna neodločnost (general indecision), - Disfunkcionalna prepričanja (dysfunctional beliefs) Pomanjkanje informacij (Lack of information): - Pomanjkanje informacij o procesu poklicnega odločanja (lack of information about the process), - Pomanjkanje informacij o sebi (lack of informations about the self) - Pomanjkanje informacij o poklicnih/študijskih programih (lack of information about the occupations) - Pomanjkanje informacij o poteh pridobivanja dodatnih informacij (lack of information about the ways of obtaining additional information) Nekonsistentne informacije (Inconsistent information): - Nezanesljive informacije (unreliable information) - Notranji konflikti (internal conflicts) - Zunanji konflikti (external conflicts)
	Ocenjevalna lestvica	9-stopenjska lestvica Likertovega tipa (od 1 – nikakor ne velja zame do 9 – popolnoma velja zame): stopnja odločenosti za študij, stopnja zadovoljstva z odločitvijo, subjektivna ocena težav pri poklicnem odločanju in trditve v drugem delu vprašalnika 5-stopenjska lestvica: ocena pomembnosti odločitve
Aplikacija	Število udeležencev	
	Čas izpolnjevanja	
	Način vrednotenja	Po ključu v navodilih
	Potrebna stopnja usposobljenosti	
Merske	Norme	

karakteristike		
	Zanesljivost	-Crombach $\alpha = 0,96$ za celoten vprašalnik, Crombach $\alpha = 0,92$ za dimenzijo Contradictory information, Crombach $\alpha = 0,96$ za dimenzijo Lack of information in Crombach $\alpha = 0,66$ (Crombach α : med 0,55 in 0,93, izstopata nizki zanesljivosti lestvice Disfunkcionalna prepričanja – $\alpha = 0,55$ in lestvice Pridobivanje dodatnih informacij – $\alpha = 0,65$, zanesljivost vprašalnika v celoti: $\alpha = 0,93$)
	Veljavnost	
Dostopnost in cena	Prosto dostopen (za izpolnjevanje v angleščini): http://kivunim.huji.ac.il/cddq/ .	
Prednosti		
Pomanjkljivosti		
Posebnosti	Je preveden v slovenščino.	

Vprašalnik	Career Decision Self – Efficacy Scale – CDSE (2001) Betz, N.E. in Taylor, K.M.	
Slovenski prevod vprašalnika	Lestvica samoučinkovitosti pri poklicnem odločanju	
Opis	Lestvica je namenjena ugotavljanju stopnje prepričanja posameznika (od 16. leta starosti dalje), da lahko opravi določeno nalogo, ki je sestavni del procesa poklicnega odločanja.	
	Število postavk	25 (kratka oblika), 50 (daljša oblika)
	Lestvice	- Natančnost samoocene (Self-Appraisal) - Zbiranje informacij o poklicu (Occupational Information) - Izbor ciljev (Goal Selection) - Izdelava načrtov za prihodnost (Planning) - Reševanje problemov (Problem Solving)
	Ocenjevalna lestvica	5-stopenjska lestvica (1-popolnoma nič prepričan, 5-popolnoma prepričan)
Aplikacija	Število udeležencev	
	Čas izpolnjevanja	15 min (daljša verzija) in 10 min (krajša verzija)
	Način vrednotenja	Po ključu v navodilih
	Potrebna stopnja usposobljenosti	Uporaba (izvedba, vrednotenje in razlaganje rezultatov) je zaradi strokovnih zahtev omejena na univerzitetne diplomirane psihologe (kategorija B/C: potrebno dodatno usposabljanje - licenca).
Merske karakteristike	Norme	
	Zanesljivost	- Zanesljivost celotne lestvice: $\alpha = 0,97$ - Faktor natančnost samoocene pojasnjuje 16,9 % variance ($\alpha = 0,73$) - Faktor zbiranje informacij o poklicu 11,4 % variance ($\alpha = 0,78$) - Faktor izbor ciljev 10,7 % variance ($\alpha = 0,83$) - Faktor izdelava načrtov za prihodnost 8,1 % variance ($\alpha = 0,81$) - Faktor reševanje problemov 4,9 % variance ($\alpha = 0,75$)
	Veljavnost	-Konvergentna veljavnost posameznih faktorjev: med $r = 0,29$ in $r = 0,48$.
Dostopnost in cena	Prost dostop na internetu	
Prednosti	- Omogoča svetovalne intervencije. - Širok starostni razpon (od 16. leta dalje)	
Pomanjkljivosti		
Posebnosti	- Identifikacija študentov z visokim tveganjem pri odločitvah - Evaluacija učinkovitosti izobraževalnih in kariernih intervencij - Rezultat naj se obravnava kot vedenjsko področje, ki potrebuje strokovno posredovanje (intervencijo) b z namenom povišanja zaznane samoučinkovitosti na področju, za katerega je posameznik presodil, da je zanj relativno slabo kompetenten.	

	- Ni preveden in ni standardiziran v slovenščini.

Vprašalnik	Career Thoughts Inventory – CTI (1996; 1998) Sampson, J.P., Peterson, G.W., Lenz, J.G., Reardon R. C. in Saunders, D. E.	
Slovenski prevod vprašalnika		
Opis	Vprašalnik se uporablja kot pomoč pri reševanju problemov, vezanih na kariero ter oblikovanju odločitev pri odraslih, študentih in srednješolcih (od 17. do 83. leta starosti).	
	Število postavk	48
	Lestvice	- Zmedenost pri odločanju (Decision-making Confusion – DMC scale): posledica neustreznih čustev, pomanjkanja razumevanja in pomanjkanje sposobnosti kombiniranja znanja o sebi z zahtevami sveta - Izvršitvena anksioznost (Commitment Anxiety – CA scale): pomanjkanje zaupanja v lastne odločitve glede karierne izbire in splošna zaskrbljenost o izidu odločitvenega procesa o karieri - Zunanji konflikti (External Conflict – EC scale): težave pri uravnavanju pomembnosti lastnega mnenja ter mnenja pomembnih drugih oseb, težave z odgovornostjo pri odločanju
	Ocenjevalna lestvica	4- stopenjska lestvica Likertovega tipa
Aplikacija	Število udeležencev	Individualno ali skupinsko
	Čas izpolnjevanja	7 – 15 min
	Način vrednotenja	Po ključu v navodilih
	Potrebna stopnja usposobljenosti	Uporaba (izvedba, vrednotenje in razlaganje rezultatov) je zaradi strokovnih zahtev omejena na univerzitetne diplomirane psihologe (kategorija B: potrebno dodatno usposabljanje).
Merske karakteristike	Norme	-Za študente (n = 595), odrasle (n = 571) in srednješolce (n = 396)
	Zanesljivost	-Notranja zanesljivost: Cronbach α = med ,93 in ,97 za celoten test Cronbach α = med ,74 in ,94 za posamezne lestvice
	Veljavnost	-Vsebinska veljavnost: skladnost med postavkami CTI in teoretičnimi spoznanji (CIP – cognitive information processing) -Konstruktna veljavnost: r = med ,89 in ,94 za vse skupine -Kriterijska veljavnost: reprezentativnost glede na geografsko distribucijo in raso.
Dostopnost in cena	Založba: PAR – Creating Connections. Changing Lives (www4.parinc.com) Cena na komad: e-oblika CTI – 46 €, delovni zvezek CTI: 14 €, priročnik CTI – 68 €	
Prednosti	- Časovna ekonomičnost (pri izvedbi, vrednotenju, interpretaciji) - Enostavna integracija v svetovanje - Poceni	
Pomanjkljivosti		

Posebnosti	- Ni preveden in ni standardiziran v slovenščini.

Vprašalnik	The Academic Motivation Scale: A Measure of Intrinsic, Extrinsic, and Amotivation in Education (AMS)- (1992) Vallerand, R. J., Pelletier, L. G., Blais, M. R., Briere, N. M., Senecal, C. in Vallières, E. F.	
Slovenski prevod vprašalnika	Lestvica motivacije za izobraževanje oz. lestvica študijske motivacije (2008) Šimek, D.	
Opis	Vprašalnik je namenjen merjenju motivacije za izobraževanje oz. merjenju študijske motivacije, ki se pokaže na sedmih lestvicah.	
	Število postavk	28
	Lestvice	- Amotivacija - Ekstrinzična motivacija – eksternalna regulacija - Ekstrinzična motivacija – introjektirana regulacija - Ekstrinzična motivacija – identificirana regulacija - Intrinzična motivacija – vedenje - Intrinzična motivacija – dosežki - Intrinzična motivacija – stimulacija
	Ocenjevalna lestvica	7- stopenjska: od 1 (sploh ne drži) do 7 (popolnoma drži)
Aplikacija	Število udeležencev	Individualno ali skupinsko
	Čas izpolnjevanja	5 - 10 min
	Način vrednotenja	Ključ za posamezne lestvice: - Amotivacija: 5, 12, 19 in 26 - Ekstrinzična motivacija: 1, 3, 7, 8, 10, 14, 15, 17, 21, 22, 24, 28 - Intrinzična motivacija: 2, 6, 9, 11, 13, 16, 18, 20, 23, 25, 27.
	Potrebna stopnja usposobljenosti	
Merske karakteristike	Norme	
	Zanesljivost	-Visoka test-retest zanesljivost (srednja trest-retest korelacija je .079)- časovna stabilnost za obdobje enega meseca
	Veljavnost	-Dobra konstruktna veljavnost lestvice
Dostopnost in cena		
Prednosti	- Časovno ekonomičen - Preveden v slovenščino	
Pomanjkljivosti	-Zastarel merski pripomoček	
Posebnosti	-Validacija na slovenskem vzorcu	

Vprašalnik	Career Motivation Scale, 1997 London, M. in Noe, R. A.	
Slovenski prevod vprašalnika	Lestvica karierne motivacije, 2012 Žagar, K.	
Opis	Vprašalnik meri karierno motivacijo.	
	Število postavk	12
	Lestvice	- Karierna prožnost (Career resilience) - Vpogled v kariero (Career insight) - Karierna identiteta (Career identity)
	Ocenjevalna lestvica	
Aplikacija	Število udeležencev	Individualno ali skupinsko
	Čas izpolnjevanja	5 min
	Način vrednotenja	Po ključu v navodilih
	Potrebna stopnja usposobljenosti	
Merske karakteristike	Norme	
	Zanesljivost	-Ustrezna (od 0,79 do 0,85)
	Veljavnost	-Ustrezna
Dostopnost in cena		
Prednosti	-Časovno ekonomičen	
Pomanjkljivosti	- Majhno število postavk (nereprezentativnost rezultatov) - Premalo podatkov vemo o testu	
Posebnosti		

4. Primerjava med merskimi pripomočki

Področje kariernega svetovanja je zelo široko. Če hočemo posamezniku svetovati o najustreznejšem poklicu oziroma nadaljnjem izobraževanju, moramo poznati njegove osebnostne lastnosti, sposobnosti, interese, motivacijske značilnosti, vrednote in druge vidike, ki odločilno vplivajo na to, katero delo bo sposoben opravljati oziroma na katerem delovnem mestu bo učinkovit. V okviru kariernega svetovanja se zato uporabljajo vprašalniki različnih področij, med drugimi tudi vprašalniki osebnostnih značilnosti (npr. BFQ, BFI), testi sposobnosti (npr. Test nizov), Lestvica osebnostnih vrednot itd. Omenjeni vprašalniki pa v tem prispevku niso podrobneje opisani, saj sva se osredotočili na vprašalnike, ki se vežejo neposredno na karierno odločanje oziroma karierne interese.

Vprašalnika, ki sta v Sloveniji na področju kariernega svetovanja zelo široko uporabljena, sta Iskanje poklicne poti (SDS-R in E) in Test poklicnih interesov za mladino (TPI). Sta standardizirana in prevedena v slovenski jezik. Oba se uporabljata za ugotavljanje poklicnega tipa oziroma interesov posameznika od 13. leta starosti dalje, in sicer v skupinski ali individualni izvedbi. SDS-R in E se uporablja v šolah kot pomoč pri odločanju za nadaljevanje študija, v službah za zaposlovanje, pri brezposelnih, kandidatih za zaposlitev, formalno in funkcionalno izobraževanje, samozaposlovanje ter v različnih delovnih organizacijah. TPI pa se uporablja v procesu svetovanja mladostnikom, ko si izbirajo poklic (predvsem ob zaključevanju osnovne šole), primeren pa je tudi za odrasle. Izpolnjevanje vprašalnika SDS-R in E je časovno neomejeno, običajno pa traja 40–50 minut, medtem ko je časovni razpon pri reševanju vprašalnika TPI nekoliko večji (20–80 minut). Pri slednjem je čas reševanja odvisen od hitrosti branja in odločanja, kljub temu pa tako velik razpon kaže na sumljivost sestave vprašalnika. Vprašalnik TPI vrednotimo s pomočjo šablone. SDS-R in E pa ovrednoti testiranec sam. Njegova naloga je namreč, da svoje odgovore sproti vrednoti in delno interpretira, pri čemer si pomaga z priloženim zvezkom »Iskalom poklicev«. Oba vprašalnika sodita v kategorijo A; sta enostavna za izvedbo vrednotenja in razlago rezultatov, zaradi česar ju lahko uporablja univ.dipl.psih. Oba vprašalnika imata ustrezne merske karakteristike. SDS-R in E ima centilne norme za dijake 2. letnika srednje šole ter za posamezne poklicne tipe, TPI pa ima norme razdeljene po spolu, kraju bivanja in narodnosti. Oba imata ustrezno veljavnost in zanesljivost. Poleg tega sta oba vprašalnika dosegljiva na Centru za psihodiagnostična sredstva. Na spletnem naslovu le-tega (www.center-pds.si) so opredeljene tudi cene obeh vprašalniških setov. Prednost obeh vprašalnikov je širok starostni razpon ter področje uporabe. Nekoliko pa pred TPI prednjači SDS-R in E, saj je le-ta dosegljiv tudi v elektronski obliki, kar omogoča hitro, enostavno reševanje, takojšnjo povratno informacijo testirancu ter poročilo testatorju. Poleg tega ima SDS-R in E dve obliki; R oblika je namenjena mladostnikom in odraslim z dobro sposobnostjo branja in razumevanja, oblika E pa se uporablja predvsem v zadnji triadi osnovne šole in pri odraslih z nižjo izobrazbo ali slabšo bralno sposobnostjo (Center za psihodiagnostična sredstva, 2013). Samostojno vrednotenje pri SDS-R in E lahko pomeni prednost, saj je tako testiranje manj obremenjujoče za testatorja, po drugi strani pa lahko pomeni testirančevo slabo poznavanje sebe in tako težave oziroma napake pri vrednotenju ali interpretaciji.

Na področju kariernega svetovanja se poleg vprašalnikov o poklicnih interesih in tipih uporabljajo tudi vprašalniki, ki se vežejo na področje odločanja, in sicer: Adolescent Decision Making Questionnaire (ADMQ) oziroma Vprašalnik odločanja za mladostnike, Career Decision Making Questionnaire (CDDQ) oziroma Vprašalnik težav pri poklicnem odločanju, Career Decision Self – Efficacy Scale (CDSE) ter Career Thoughts Inventory (CTI). Prva dva

(ADMQ in CDDQ) sta prevedena v slovenski jezik (Čerče in Pečjak, 2007), nisva pa dobili podatka, ali imata norme oziroma ali sta standardizirana v slovenščini. Oba imata ustrezno zanesljivost, podatek o ustrezni veljavnosti je zaslediti le pri ADMQ, pri CDDQ pa ne (Čerče in Pečjak, 2007). Pomanjkljivost ADMQ je ta, da bi morali upoštevati več teoretičnih konceptov, na katerih bi temeljil vprašalnik (Čerče, 2007). CDDQ je dostopen na spletni strani: <http://kivunim.huji.ac.il/cddq>. Vprašalnika sva zasledili v okviru raziskav, nisva pa našli podatka o tem, v kolikšni meri se v Sloveniji pri praktičnem poklicnem odločanju uporabljata.

V tujini se pri poklicnem odločanju uporabljajo tudi nekateri drugi merski pripomočki, npr. vprašalnik CDSE, ki se nanaša na stopnjo prepričanja posameznika, da lahko opravi določeno nalogo, ki je del procesa poklicnega odločanja (Čerče in Pečjak, 2007), ter CTI, na podlagi katerega lahko nudimo pomoč pri reševanju problemov, vezanih na kariero ter oblikovanje odločitev (Sampson idr., 1999). Za vprašalnik CTI sva zasledili norme, in sicer razdeljene za študente, odrasle in srednješolce (PAR, 2013). Oba vprašalnika sta časovno ekonomična ter imata ustrezne merske karakteristike (veljavnost in zanesljivost) (Sampson idr., 1999). CDSE je prosto dosegljiv na spletu, CTI pa na naslednji spletni strani: www4.parinc.com. Le-ta je tudi plačljiv.

Ker je pri opravljanju določenega dela oziroma pri uspešnem izobraževanju ključnega pomena motivacija, sva se odločili, da v prispevek vključiva tudi vprašalnike, povezane z motivacijo pri delu. Mednje spadata The Academic Motivation Scale (AMS) oziroma Lestvica motivacije za izobraževanje ter vprašalnik Career Motivation, ki meri karierno motivacijo. AMS meri motivacijo za izobraževanje in je preveden v slovenščino. Izvedena je bila namreč validacija na slovenskem vzorcu (Šimek, 2008). Oba sta časovno ekonomična, izvajamo ju lahko individualno ali skupinsko (npr. London in Joe, 1997).

V slovenskem prostoru se torej od navedenih vprašalnikov najpogosteje uporabljata SDS-R in E ter TPI, ki sta tudi standardizirana in imata slovenske norme, nadalje pa tudi ADMQ, CDDQ ter AMS. Področje kariernega svetovanja v Sloveniji je tako v dokaj veliki meri preskrbljeno z vprašalniki, vendar pa nekoliko manj kot v tujini. Kot sva razbrali iz podatkov se od obravnavanih vprašalnikov v tujini zelo pogosto uporablja vprašalnik CTI, ki pa ga lahko uporabljajo le univ.dipl.psih. z dodatnim usposabljanjem (sodi namreč v kategorijo B).

5. Smernice za nadaljnje delo

Meniva, da sta vprašalnika SDS-R in E ter TPI sicer ustrezna z vidika merskih karakteristik ter zastavljena na dobrih teoretskih temeljih, vendar pa bi mogoče bilo smiselno vprašalnika revidirati. Tako na širšem psihološkem področju kot tudi na ožjem področju kariernega svetovanja namreč nenehno prihaja do sprememb – nove raziskave, ki privedejo do novih ugotovitev, so ključnega pomena za razvoj in napredovanje stroke. Tako bi obnova omenjenih vprašalnikov lahko pomenila napredek oziroma razširitev področja kariernega svetovanja ter bolj učinkovito karierno svetovanje kot proces pomoči posameznikom pred pomembnimi kariernimi odločitvami.

Nadaljnje delo na področju kariernega svetovanja je nedvomno tudi v prevajanju in standardizaciji v tujini že obstoječih vprašalnikov (npr. *Career Thoughts Inventory – CTI* in *Career Decision Self – Efficacy Scale – CDSE*). Dobro bi bilo obnoviti tudi norme za vprašalnik *Berufs – Interessen Test – BTI*, saj so bile le-te zbrane za Jugoslovansko

republiko, ter obnoviti poimenovanje lestvic tega vprašalnika, ker so izrazi za današnji čas nekoliko zastareli.

Na ta način bomo tudi v slovenskem prostoru imeli dovolj manevrskega prostora pri izbiranju najbolj primerne vprašalnika glede na kandidata, ki se kariernega svetovanja posluži in posledično bo tudi karierno svetovanje natančnejše in boljše. Ker se je pojmovanje kariere v zadnjem času drastično spremenilo, je smotrno stremeti tudi k čim novejšim merskim pripomočkom, ki imajo posodobljene končne kategorije in tako dajejo rezultate, skladne z novodobnim okoljem in novimi delovnimi mesti.

6. Literatura

Brečko, D. (2006). Karierna sidra in načrtovanje izobraževanja.

Andragoška spoznanja: prva slovenska revija za izobraževanje odraslih, 12, 1–4.

Konrad, E. (1996). *Delovne kariere*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Šimek, D. (2008). *Vloga motivacije za izobraževanje in tekmovalnosti pri samooviralnih strategijah*.

Doktorsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Žagar, K. (2012). *Povezanost osebnostnih lastnosti in karierne motivacije s profili na socialnih omrežjih*.

Diplomsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Self Directed Search – SDS ali Iskanje poklicne poti – SDS-R in E

CDPS (2013). *Iskanje poklicne poti – SDS – R in E oblika*. Dostopno na: [http://www.center-pds.si/katalog/testi-stalisc-interesov-vrednot/iskanje-poklicne-poti-r-in-e-oblika/?searchterm=iskanje poklicne poti](http://www.center-pds.si/katalog/testi-stalisc-interesov-vrednot/iskanje-poklicne-poti-r-in-e-oblika/?searchterm=iskanje%20poklicne%20poti).

Berufs – Interessen Test – BTI ali Test poklicnih interesov za mladino – TPI

CDPS (2013). *Test poklicnih interesov za mladino – TPI*. Dostopno na: [http://www.center-pds.si/katalog/testi-stalisc-interesov-vrednot/test-poklicnih-interesov-za-mladino-tpi/?searchterm=test poklicnih interesov za mladino](http://www.center-pds.si/katalog/testi-stalisc-interesov-vrednot/test-poklicnih-interesov-za-mladino-tpi/?searchterm=test%20poklicnih%20interesov%20za%20mladino).

Adolescent Decision Making Questionnaire – ADMQ (2000)/Vprašalnik odločanja za mladostnike (2006)

Čerče, M. (2007). *Osebnostni in motivacijski dejavniki pri poklicnem odločanju*.

Diplomsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Čerče, M. in Pečjak, S. (2007). Vloga osebnostnih in motivacijskih dejavnikov pri poklicnem odločanju.

Psihološka obzorja, 16 (4), 27 – 42.

Career Decision Making Questionnaire – CDDQ (2004)/Vprašalnik težav pri poklicnem odločanju (2006)

Sidiropoulou-Dimakakou, D., Mylonas, K., Argyropoulou, K. in Tampouri, S. (2012). Career Decision-making Difficulties, Dysfunctional Thinking and Generalized Self-Efficacy of University Students in Greece.

World Journal of Education, vol. 2 (1).

Čerče, M. (2007). *Osebnostni in motivacijski dejavniki pri poklicnem odločanju*.

Diplomska naloga. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Čerče, M. in Pečjak, S. (2007). Vloga osebnostnih in motivacijskih dejavnikov pri poklicnem odločanju.

Psihološka obzorja, 16 (4), 27 – 42.

Tuinstra idr. (2000). Reliability, validity and structure of an Adolescent Decision Making Questionnaire among adolescents in The Netherlands.

Personality and Individual Differences, 28, 273 – 285.

Career Decision Self – Efficacy Scale – CDSE (2001)/Lestvica samoučinkovitosti pri poklicnem odločanju

Mind Garden (2013). *Career Decision Self-Efficacy Scale – CDSE*.

Dostopno na: <http://www.mindgarden.com/products/cdse.htm>.

Čerče, M. (2007). *Osebnostni in motivacijski dejavniki pri poklicnem odločanju*.

Diplomsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Čerče, M. in Pečjak, S. (2007). Vloga osebnostnih in motivacijskih dejavnikov pri poklicnem odločanju.

Psihološka obzorja, 16 (4), 27 – 42.

Career Thoughts Inventory – CTI (1996; 1998)

PAR (2013). *Career Thoughts Inventory – CTI*.

Dostopno na: <http://www4.parinc.com/Products/Product.aspx?ProductID=CTI>

Sampson, J.P, Peterson, G.W. Lenz, J.G, Reardon, R.C in Saunders, D.E. (1999).The use and Developement of the Career Thoughts Inventory.

Psychological Assessment Resources.

The Academic Motivation Scale: A Measure of Intrinsic, Extrinsic, and Amotivation in Education (AMS)-(1992)/Lestvica študijske motivacije (2008)

Šimek, D. (2008). Vloga motivacije za izobraževanje in tekmovalnosti pri samooviralnih strategijah.

Doktorsko delo. Ljubljana: Filozofska fakulteta.

Vallerand, R. J., Pelletier, L. G., Blais, M. R., Briere, N. M., Senecal, C., in Vallières, E. F. (1992). The academic motivation scale: A measure of intrinsic, extrinsic, and amotivation in education.

Educational and Psychological Measurement, 52, 1003-1017

Lestvica karierne motivacije (1997)

London, M. in Noe, R.A. (1997). London's career motivation theory: An update on measurement and research. *Journal of Career Assessment, Winter, 61-80.*